

fecta Casada, Los Nombres de Cristo, Exposición de Job, Escritos Varios en Poesías) zijn vele verbeteringen aangebracht betreffende de inleidingen, de bibliografie, de verklarende noten en de tekst zelf. In de algemene inleiding ontbreekt nog een levensschets van Fray Luis de León. Volkomen nieuw is het uitvoerig zaakregister. Er zijn ook enige nieuwe geschriften, welke aan deze auteur toegeschreven worden, aan de uitgave toegevoegd o. m. een vertaling van het Hooglied in lyrische verzen en een andere in octaafvormige gedichten, waarvan de authenticiteit echter nog niet bewezen is. Kortom de lezer wordt gediend door een nieuwe uitgave, die weliswaar niet kritisch is, maar toch een betrouwbare tekst geeft met goede inleidingen en talrijke verklarende aantekeningen.

N. TEEUWEN, O. E. S. A.

Corpus Christianorum, Series Latina I, Quinti Septimi Florentis Tertulliani Opera, Pars I, Turnholti, Typographi Brepols Editores Pontificii, MCMLIII, in-8°, pp. XXVII-75, Belg. Frs. 80.

Met *Tertullianus'* werken wordt de lang verwachte critische heruitgave der Kerkvaders geopend. Zoals bekend nemen de monniken der Benediktijnerabdij te Steenbrugge de leiding van dit groots opgevat en verdienstelijk werk. Het is de bedoeling, naast de Griekse Vaders, heel het Latijns bronnenmateriaal uit de eerste acht eeuwen van het Christendom in dit *corpus* op te nemen. De onlangs verschenen *Clavis Patrum* bracht ons de inleiding, het algemeen plan, de beste tekstuitgaven met nauwkeurige vermelding der handschriften en een tekstcritische bibliographie op heel de uitgave. Volgens dit plan verschijnt nu de eerste aflevering van het eerste deel, tot in de kleinste bijzonderheden uitgevoerd. Het bevat, buiten de algemene inleiding op het leven en de werken van *Tertullianus*, een uitgezochte bibliographie, drie tabellen, inhoudende de externe *testimonia*, de vermelding der *codices* en voornaamste *uitgaven* en de *stemma codicum* uit de verzameling van Clunie. Vervolgens de critische tekst van twee werken uit de catholieke periode van de Afrikaanse Kerkvader. De eerste critische uitgave van *Ad Martyras*, bezorgd door Dom E. Dekkers, steunt hoofdzakelijk op de *codices* N (*Florentinus Magliabechanus*, saec. xv) en X (*Luxemburgensis* 75, saec. xv), de best bewaarde onder de aanwezige. Van de overige geraadpleegde *codices* werden enkele lecties aangevuld of verbeterd volgens de uitgaven van Oehler en T. Herbert Bindley. Prof. Dr. J. W. Ph. Borleffs bezorgde de opnieuw bewerkte critische tekst van *Ad Nationes*. De tekst berust voornamelijk op de *codex Agobardinus*, saec. ix, die door Prof. Borleffs opnieuw deskundig werd onderzocht (Leiden, 1929). De typographische verzorging, het critisch apparaat, dat zeer goed de praktische bruikbaarheid met de philologische vereisten verbindt, verdient alle lof. Een begin van een groot wetenschappelijk werk, dat we van harte een even geslaagde voltooiing toewensen en graag aanbevelen.

E. BRAEM, O. E. S. A.